

3. oldal
* Elárasztott pincék, szántóföldek az érmelléki tavasz első jelei között

6. oldal
* Kőrkep a nyolcadik osztályosok országos próbafelmérésének érmelléki eredményeiről

8. oldal
* Gavrucza Tibor nyugalmazott református lelkész, a Kezdet és a hűség díj kitüntetője

Megújult vízdíjbeszedés

Változtak az illeték fizetésének körülményei

Székelyhídon és a hozzá tartozó településeken folyamatosan történik a vízdíj beszedése. Az önkormányzat munkatársai házról-házra járnak és kéri a lakosság együttműködését, a legfontosabb az, hogy a vízórákhoz biztosított legyen a hozzáférés.

* „Októbertől kezdtük el a vízdíj új módszer szerinti beszedését, és ezt a 2013-as évben is így folytattuk. Az eddig használt és újonnan alkalmazott munkamódszer lényegében csak annyiban különbözik, hogy szorosabban, következetesebben monitorizáljuk a vízfogyasztást és a kifizetéseket. Ez azt jelenti, hogy nem csak elmegyünk a fogyasztókhoz, és megnézzük a vízóra állását, majd várjuk, hogy bejöjjön az önkormányzathoz, hogy kiegyenlítsék a számláját. Kicsit aktívabban próbálunk jelen lenni a lakosság körében, havi vagy kéthavi rendszerességgel ki- visszük az új számlát, amit helyben is ki lehet fizetni” – fejtette ki lapunknak Oltea Péter-Cristian székelyhídi önkormányzati köztisztviselő. Hozzátette, felhívást küldtek ki Székelyhídra és a hozzá tartozó településekre, megkértek mindenkit, hogy ez év április 10-ig egyenlítsék ki vízszámláját. Aki nem tette

meg, azt személyesen felkeresték, illetve felkeresik.

Az önkormányzat munkatársai által végzett munka eredményét tényszerűen mutatja a napi átlag 2000–3000 lejes bevétel, a rekordbevétel elérte a 10 ezer lejt egy nap alatt. A napokban első lépésben azoknál kopogtatnak, akiknek több hónapos elmaradásuk van. Próbálnak szigorúbban hozzáállni ehhez a kérdéshez, de rugalmasak is lenni egyben, ha jó szándékot látnak az emberek részéről. Ha valakinek nagy összegű kifizetetlen vízszámlája van felhalmozódva, akkor azt részletekben is ki tudja fizetni. Oltea azt is kiemelte, a következő fontos lépés az lesz, hogy intézkedéseket tesznek azokkal szemben, akik többszöri felszólításra sem akarják kifizetni a vízdíjat vagy az előre megbeszélte részletfizetést sem hajlandók igénybe venni. Az érintettekről le fogják vágni a vízórat és a kikötési és a bekötési díj kifizetése is a fogyasztót fogja terhelni.

Béres Csaba polgármester megerősítette kollégája szavait. Hozzátette, hogy az önkormányzatot a legtöbb támadás azzal kapcsolatosan érte, hogy a roma lakosság körében a vízdíj kifizetés nincs megoldva. Erre is sikerült megoldás találni, véli a városvezető. Mun-

katársai felmérték azokat a területeket, ahol roma lakosság él, a kerületeket külön-külön egy-egy vízórával látták el, mérik a közös fogyasztást, amit felosztanak az ottlakók között házsám szerint. Mindenki átlagfogyasztást fizet, amit automatikusan minden hónapban levonnak a szociális segélyből, gyerekpénzből, családi pótlékból.

A polgármester azt is hangsúlyozta, hogy jelenleg is dolgoznak azon a problémán, hogy az ivóvíz minőségét javítsák, arzénmentesítsék. Felvették a kapcsolatot egy céggel, folynak a tárgyalások. Fontos tény, hogy ha ilyen ütemben halad a vízdíjbeszedés, akkor a fejlesztések révén a víz minősége is javulni fog.

Kövári Sándor, a vízellátással kapcsolatos ügyintézés technikai vezetője lapunk megkeresésére elmondta, pozitív családás érte őt és kollégáit is a díjbeszedéssel kapcsolatosan. Az emberek nagyrésze pozitív hozzáállást tanúsít, szívesen veszik a személyes felkeresést, sőt, aki akarja, helyben is ki tudja egyenlíteni a számlát. Nagyobb összeg esetén többen a részletfizetést is igénybe veszik.

A víz élet, vigyázzunk rá, bánjunk felelősségteljesen vele!

A. T.

Az Ér hangja szerkesztősége minden kedves édesanyának, nagymamának, dédanyának boldog anyák napját kíván!

Anyukámnak

Oláh Éva

Csipogó kismadár szárnyát bontogatja,
gyöngyvirág harangja illatárját bezárja,
Olvastam egyszer régen egy nagyon szép mesét,
mi arról szólt, hogy mily csodálatos az ég.
Az égi áldás varázsa reánk hullott
Mikor anyukám a világra hozott.
A lételem türelemmel várta
minden lépésemet óvva vigyázta.
Teltek-múltak az évek
A gondok egyre jobban gyűltek.
Néha a fény sugaras napokra
Lázás éjek váltottak.
Pirongó arcomat zárta tenyerébe,
Ha elsírtam magam csüggedve
A könnyeimet letörölte.
Félénken várt a reggelre,
Mit hozhat a napfelkelte.
Ha visszaadni tudnám szeretetét
Hozzád küldeném az égi áldás összes üzenetét.
Reá nagyon vigyázz kérlek könyörgően,
Köztünk nagyon sokáig élhessen.

Olívia újra itthon!

Sikeres műtéten esett át a székelyhídi diáklány

Sikeres gerincműtéten esett át Angyal Olívia székelyhídi diáklány Bukarestben. A bonyolult, többször halasztott beavatkozást – amelynek költségeit hosszadalmas közösségi összefogással sikerült előteremteni – dr. Gheorghe Burnei, a fővárosi Marie Curie Gyermekkorház igazgató-főorvosa végezte. A napokban felkerestük a nemrég hazajött Olíviát, kíváncsi-an kérdeztük jelenlegi állapotáról, kórházi élményeiről.

* Olvasóink közül bizonyára sokaknak ismerősnek hangzik a fiatal székelyhídi grafikus neve. Ahogy azt korábban megírtuk, a kálváriáját a vele született okokra visszavehető, de később felfedezett gerincferdülés okozta. Olíviánál tízennégy éves korában fedezték fel a gerincferdülés tényét, ami egy veleszületett nyitott gerincproblémából eredt, ami idővel egyre súlyosbodott, míg végül elérte azt az állapotot, ahol is már csak a műtéti beavatkozás volt a megoldás, sőt, még ennél is több: az életmentés. Nagyon sok keresgélés után és több specialista véleményét meghallgatva jutottak el Bukarestbe is, ahol a Marie Curie Gyermekkorház igazgató-főorvosa, dr. Gheorghe Burnei professzor felállította a diagnózist, és ki merte tűzni a műtét időpontját.

Közösségi összefogással gyűlt össze a műtétpénz

Sajnálatos módon kiderült, a betegbiztosító nem támogatja a tinédzser lány operációjához szükséges eszközöket, ezért a családnak kellett előteremtenie azt az összeget, amibe ezek kerültek. A gyűjtést Olívia iskolája, a Petőfi-liceum kezdte 2011 novemberében, 8000 lejt sikerült összegyűjteniük. Mint kiderült, ez kevés volt a műtéti beavatkozáshoz. Ekkor kapcsolódott be a gyűjtésbe a *Mária Rádió*, a római katolikus egyház, valamint RMDSZ helyi szervezete. Az Olívia számára megrendezett jótékonysági koncert és az egyház adományozásából 6300 lejt gyűlt össze. Ez még mindig kevésnek bizonyult. A család ekkor még ennél is nagyobb nyilvánosság segítségét kérte a világhálón, egy közösségi oldalon egy kisfilmmel, ami bemutatta Olívia akkori állapotát.

Folytatás a 2. oldalon

Step by step avagy az „új kölykök” és az alternatív oktatás

Riportunk a 4–5. oldalon

A székelyhídi adók és illetékek helyzete

* Minden helyi önkormányzat az adókból tartja fenn magát. (A befolyt adók és büntetések 100%-a az önkormányzat jövedelme, kivéve a 12 tonna feletti gépjárművek adója, amelynek 40%-a a megyei tanácsot illeti.) Minél többen fizetik be adójukat, ille-

tekeiket, annál jobban fejlődik egy város, egy község, annál többet tudnak fejlesztesekre, építésre, szépítésre szánni. Akárcsak egy család esetében, minél több pénz folyik be a család kasszájába, annál könnyebb egy család élete, telik lakásfelújításra, földv-

sárlásra, modernizálásra. Ahogy egy háztartásnak vannak költségei, a polgármesteri hivatalnak is vannak számlái, kötelezettségei.

Most pedig néhány szóban lássuk a tényeket, vagyis a számokat.

Folytatás a 3. oldalon

Boldog születésnapot, SzéDiTa!

A Petőfi-liceum diáktanácsának hét sikeres éve

* Családias hangulatban ünnepeltük diáktanácsunk 7. születésnapját a hegyközszentmiklósi strandon április 20-án, szombaton. A bulit a rossz időjárás miatt egy hónappal később tartottuk az eddig megszokottnál, de most legalább kitűnő idő fogadott a szabadtéri összejövetelen.

A jelenlegi tagok mellett részt vettek már elballagott diákok is, akik egykoron lelkes tagjai voltak ennek a kis családnak. Felelevenítettük az eddigi munkásságunkat, elményein-

ket és beszéltünk a terveinkről is. Bográcszózással, strandolással, gitár kísérettel énekléssel, beszélgetéssel és játékokkal ünnepeltünk. A jókedv sem hiányzott, így mondhatom, hogy mindenki remekül szórakozott.

Remélem, hogy minél több ilyen jó hangulatú születésnapon vehetünk majd részt, és bízom benne, hogy ugyanolyan lelkesen és szorgosan munkálkodunk a jövőben is, mint eddig!

✂ Székely Annabella

Zárókonferencia úttervekkel

* Projektzáró konferenciát tartottak a Vedresábrány-Székelyhid-Kokad összekötő út műszaki tervének kivitelezése elnevezésű terv kapcsán városunkban március végén. A székelyhídi városi önkormányzat, a vedresábrányi és a kokadi községi önkormányzatával összefogva sikeres pályázatot nyújtott be a Románia-Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 ke-

retében egy, a három települést összekötő út műszaki tervének kivitelezésére. A pályázott összeg 163 070,63 euró, amihez hozzáadódik a partnertelepülések önrésze, azaz 5319,37 euró.

A zárókonferencián köszöntő beszédet mondott a három polgármester (Béres Csaba, Székelyhid, Oszváth István, Kokad és Barcui Barna, Vedresábrány).

Az elkészült tervek szerint a 27,67 km hosszú útszakasz Fancsika, Érköbölkút, Hegyközszentmiklós, Nagykágya, Csokaly, Létavértes és Kokad falvak érintésével kötné össze a két ország településeit. A műszaki terv szerint az összekötő utat 2014-2020 között kivitelezik európai uniós támogatással, amennyiben a pályázat pozitív elbírálásban részesül.

✂ B. M.

Teltház a hegyközszentmiklósi ifjúsági színjátszók előadásán

Megérdemelték a tapsot: a fiatal színészek a nagy sikerű előadás egyik jelenetében

* Színes előadást mutatott be a helyi ifjúsági amatőr színjátszó csoport harmadik fellépésén a hegyközszentmiklósi kultúrotthon színpadán április 13-án. Először zenés-énekes produkciót láthattunk Szilágyi Anett és Bíró Rómeó előadásában. Rövid jelenetben arról láttunk képet, hogy a kor nem számít, ha az embert érdekli valami, Balázs Erika és Nyílas Klementina szereplésével. A mai ember életéből vett példa elevenedett meg a *Boldog családi reggeli* című jelenetben Istváni Gábor, Váradi Tímea, Rauch Boglárka és Szabó Nándi előadásában. Ezután Oláh Róbert és Szűcs Emőke vitatkozott arról, hogy ki a jobb sofőr. A műsorban

köszöntöttek minden házaspárt és annyi évfordulót kívántak, mint az előadott jelenetben Pista bácsi és Margit néni ért meg Szabó Nándi, Salánki Laura és Váradi Andre közreműködésével. A *lux* című darabból is tanulhat az ember, a jelenetet Istváni Tibor, Istváni Gábor, Rauch Ingrid, Váradi Timi és Szűcs Emőke játszotta el. Végül családi beszélgetés tanúi lehettünk Oláh Róbert és Szilágyi Anett bemutatásában. A fiatal színjátszók és Kaszoni Mária pedagógus, szervező munkáját a közönség teltházzal vizionozta. Reméljük, lesz folytatás!

✂ Béres Angéla

✂ Barta Attila

Érolaszi önkéntes falutakarítás

Érolasziiban a falu közterületein takarítást szervezett a helyi RMDSZ április harmadik hétfőjén. Árkokat takarítottak ki, parkokat tisztítottak meg és fák törzseit meszelték be. A szervezők köszönik azoknak, akik szabadidőjüket a szombati napjukat, és részt vettek az önkéntes munkában.

Olívia újra itthon!

Sikeres műtéten esett át a székelyhídi diáklány

Folytatás az 1. oldalról ✂ A kisfilm megjelenése után nagyon sok adomány érkezett a család számlájára. Számos kisebb magánadomány mellett több közéleti személyiség és intézmény csatlakozott a támogatók soraihoz (Kiss Sándor Bihar megyei RMDSZ-elnök, dr. Ritli László volt egészségügyi miniszter, Cseke Attila és Szabó Ödön parlamenti képviselők, Böcskei László nagyváradi katolikus megyés püspök, Csúry István királyhágómelléki református püspök, Rákosi Jenő székelyhídi esperes, Bodor Zoltán volt székelyhídi, jelenleg tasnádi plébános, Székelyhid testvértelepülései, Écaussinnes és Grenzach-Wyhlen, Tasó László, Nyíradony polgármestere és baráti köre, a temesvári gyárvárosi katolikus templom kar-nagya és kórusa, Béres Csaba polgármester, Kővári Gyöngyi tanácsos). Így meglelt az a tízezer eurós összeg, ami fedezte a műtét költségeit.

Hétórás műtét

– komplikációkkal

Ha már a pénz összegyűlt, gondolná az ember, hogy innen sinen van az ügy, most már semmi akadálya a gyógyulásnak. Az élet átírta kicsit a forgatókönyvet. Olívia végre január 7-ére műtéti időpontot kapott, ami

különböző okok miatt háromszor tolongott el. Három hét kórházban eltöltött idő után eljött a várva várt műtét napja, február 15. Olívia hét órát töltött a műtőben, öt napot az intenzív osztályon. A problémának viszont még mindig nem volt vége... Elfertőződött a műtét helye, veszélybe került az implantátum és Olívia élete. Még tízszer (!) nyitották fel a frissen operált területet, hogy a begyulladt részt kitararítsák, valamint kezeljék.

Olívia lapunknak elmondta, hogy sajnálatos, mennyire nem kap támogatást az államtól a Marie Curie-kórház, ez a nagyon fontos szerepet betöltő intézmény, milyen nagy találmányt igényel a szakszemélyzet részéről a technikai berendezések hiányának a megoldása. A kórház adományokból tartja fenn magát és nagyon ráférne már a megújulás az eszközök területén és a külsőségeken.

Olívia azt is elmondta nekünk, hogy minden köszönete dr. Gheorghe Burnei doktor úrnak, mert hitt abban, hogy ez a súlyos gerincferdülés megszüntethető. Egyben köszönetet mond mind azoknak, akik bármilyen segítséggel mellette álltak és hittek a gyógyulásában: „A segítségük nélkül ez nem jött volna össze! Köszönöm!”

✂ B. J. R.

2013-as házasságkötések
– Szeretettel gratulál az ÉR hangja!

Áprilisban összeházasodottak:

Ardelean Krisztián-István és Horváth Katalin

Rend a hulladékgyűjtésben

Pluszadó a szemétszállítási szerződés nélküli városlakóknak, levonás a nemfizetőknek

Viharos érzelmeket kavart városunkban a közterületi szemétszállítás körül kialakult helyzet. Még mindig vannak olyan családok, akik nem kötötték meg a megfelelő szerződéseket a szolgáltató céggel, sőt, sok esetben a szemét összetételét tekintve is adódnak vitára okot adó nyitott kérdések.

* A szemétszállítás körül körvonalazódó gondokról, megoldására váró feladatokról Béres Csaba polgármester a következőket nyilatkozta lapunknak: „Az egyik fő probléma az, hogy az emberek nem szelektíven, információhiány miatt nem tudatosan választják szét a szemetet. Nem mindenki számára egyértelmű az, hogy mi tartozik a háztartási hulladék kategóriájába – mert a szerződésünk a szemétszállító céggel csak az ilyen jellegű hulladék rendszeres elszállítására vonatkozik. Tehát a földet, építési törmelék, gallyat vagy lemetezett fágákat, lenyírt fűvet nem sorolhatjuk a fenti

kategóriába, amit értelem szerűen és a szerződésnek megfelelően, csak külön kérésre szállít el a szolgáltató. Fontos, hogy mindenki megértse, nem elég, hogy a szemétszállítási díj ki van fizetve. Sokan úgy gondolják, hogy a maguk részéről eleget tettek a kötelezettségüknek. Igenis a környezetünkre is figyelmet kellene fordítanunk!” – próbálta felhívni a lakosok figyelmét a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára a városvezető.

Ha más jellegű hulladékot szeretne bárki is elszállíttatni, kezelhető megoldást lehet erre találni az önkormányzatnak történő bejelentés

útján vagy a szemétszolgáltatóval egyeztetve. Ezen túlmenően Székelyhídon külön gyűjtőket hoztak létre használt ruháknak, papírnak, üvegnek, vasnak stb.

Béres Csaba hangsúlyozta, hogy azok, akik adófizeteskör – és itt a városunk minden háztartásáról van szó, a roma lakosságot is beleértve – két állandó kiadást fognak észlelni a befizetendő csekken. Az egyik a szemétdíj, a másik a vízdíj. Azoknak, akik nem egyenlítették ki a számlájukat, nem kötötték szerződést, a tartozásukat levonják a szociális segélyből, szociális pótlékából, a gyerekpénzből vagy akár a fizetéséből, nagyon súlyos esetben akár bíróságra is kerülhet az ügy.

A polgármestertől továbbá megtudtuk, hogy sajnos három év után még mindig van-

nak olyan családok, akik nem kötötték meg az AVE-val a szerződésüket. 2010-ben durván a település 54%-a rendelkezett szemétszállítási szerződéssel. A 2011/37-es tanácsi határozatban székelyhídi önkormányzat állást foglalt amellett, hogy aki nem köti meg a szerződést a szemétszolgáltatóval a városban és a hozzá tartozó településeken, annak külön környezetvédelmi adót kell befizetni a városházának. Ez duplája annak az összegnek, amit 2009-ben állapítottak meg a szemétszállításra; ez az összeg még kamatozik is, ha nem fizetik ki időben. Ennek az a célja, hogy mindenkit, akinek nincs még szerződése, bátorítsanak arra, hogy azt mielőbb megkösse.

✂ M. K.

A székelyhídi adók és illetékek helyzete

Folytatás az 1. oldalról ✂ Az új adózási törvény értelmében az önkormányzatnak 2013-ban 2 013 681,62 lej adót kell beszednie a jogi és magánszemélyektől. Ez év elején az önkormányzat kintlevőségei elérték a 3 809 591,65 lejt, ebből 925 507,53 lej büntetés, míg a fennmaradó 2 884 084,12 lej magán- és jogi személyek adóit képezi. A székelyhídi illetőségű magánszemélyek büntetései 1 033 824,17 lej tesznek ki, amiből a 35 679,50 lej fizettek be mostanáig. A jogi és magánszemélyek adója 4 897 441,96 lejre rúg (elmaradt adók+2013 évi adó), ebből eddig 893 412,37 lej törlesztettek.

A 2012/166. törvény értelmében azoktól az állampolgároktól, akik nem fizették be adójukat, megvonják az állami támogatásokat (családi pótlék, kiegészítő családi pótlék, szociális segély, gyermeknevelési támogatás stb.). Az állam kötelezte a polgármestert, hogy március 31-ig küldjék el azoknak a listáját, akik nem fizették ki az előző évi adójukat. Ezeknek a személyeknek április 1-jétől felfüggesztik állami támogatásaikat. Amennyiben viszont az illetők az adóhátralékukat időközben kifizetik, visszamenőleg is megkapják juttatásaikat.

✂ Csorba Kinga

Fejlesztési pénzek a városi tanácstól

* Új rovattal jelentkezünk az *Ér hangja* hasábjain, minden hónapban összefoglaljuk majd a helyi tanácsulések határozatait.

Az áprilisi tanácsulésen a következő napirendi pontokat tárgyalták: a város költségvetése, a beteggondozók számának elfogadása, az érolaszi magtár értékelésének elfogadása, a magtár leltárba vétele és telekkönyvezése, egy-egy terület áthelyezése az állam tulajdonából a város tulajdonába és ezek koncessziós szerződéseinek engedélyezése.

Mivel úgy gondoljuk, hogy az olvasókat főleg a város költségvetése, ezen belül is a fejlesztésre szánható összeg érdekli, ezért ezt bővebben ki szeretnénk fejteni.

A 2013-as évi költségvetésből a következő tételekre különített el pénzt a városi tanács: terület vásárlásra 25 ezer lej, parkosításra százezer lej, az érköbölküti kultúrotthon javítására 65 ezer lej, a nagykágyai kultúrotthon rehabilitálására és a csokalyi kultúrotthon felújítására hetven-hetvenezer lej, az érolaszi kultúrotthon modernizálására 23 ezer lej, a nappali központok elektromos hálózatának kiépítésére 14 ezer lej, elektromos hálózat fejlesztésre 150 ezer lej, az általános városrendezési terv elkészítésére (plan urbanistic general) harmincezer lej, kanalizálásra és szennyvíztisztító telep befejezésére húsz ezer lej, valamint kétszázezer lej az ivóvíz- és szennyvízhálózat további költségeire.

✂ ÉR hangja

✂ Kóvári Krisztián

Járdát öntöttek Székelyhídon

A város különböző pontjain járdaöntés zajlik, folytatva a tavaly elkezdett projektet. A székelyhídi önkormányzat ebben az évben is különített el anyagi alapokat erre a célra. Ebben az évben a következő utcákon fognak járdát önteni: Eroilor (Gizella), Török síkátor (Viilor), a napközi mellett Victor Babeş utca elejéig (legelő környéke), Avram Iancu utca (negyedik utca).

A mocsár visszakeri régi területeit

Elárasztott pincék, szántóföldek az érmelléki tavasz első jelei között

A természet és a felelőtlen ember régi konfliktusáról szól ez a történet. Az Ér patak menti belvizek okáról, az elvezető árkok állapotáról a székelyhídi önkormányzat katasztrófavédelmi felelősét, Guba Józsefet kérdeztük. A válaszok borítékolhatóak...

– **Mi az oka, hogy tavasszal rendszerint hatalmas területeket áraszt el a belvíz?**

– A mocsár visszafoglalja azt, ami az övé volt, ilyen egyszerű. Az köztudott, hogy Székelyhíd mocsaras terület volt. A lecsapolásokkor létrehozott szűrőárkok pedig ma már nagyon elhanyagolt állapotban vannak, vagy sok esetben nem is léteznek, mert betömtek őket. Így egyértelmű, hogy nincs hol eltűnjön a felgyülemelő víz. A helyzetet tovább nehezíti, hogy az Érbe vezető szűrő árkok zsilipjei rugós szerkezetűek. Azaz a lefolyó víz nyomása nyitja őket, hogy a belvíz az Érbe juthasson. A gond az, hogy csapadékos időszakban elég, ha az Ér a kétféle vízszintet eléri, így a szűrőárkok zsilipjeit zárva tartja, mert az árkok oldaláról érkező vízmennyiség nyomása nem elég nagy a zsilipek kinyitásához. Másrészt a település alacsony fekvése miatt nagyon magas a talajvíz állása, amivel szemben javarészt tehetetlenek vagyunk.

– **Ki tehető felelőssé az árokhálózat elhanyagolt állapotáért?**

– Komolyan senkit sem lehet felelőségre vonni ne ügyben, hiszen a legelőkön keresztül vagy a szántóföldek szélében húzódo árkok nem képezik senkinek a tulajdonát. Annyit viszont minden felelősségtudatos gazda megtehetne, hogy legalább a saját földterülete melletti árokszakaszt rendszerben tartja, és nem tömi meg szeméttel vagy földdel a saját területét véde.

– **Mi a szokásos eljárás belvízkár esetén?**

– A talajvíz miatt elárasztott pincék vagy egyéb helyiségek esetében egy egyszerű búvárpompával lehet helyreállítani a károkat, de naponta szivattyúzni kell. A törvény, illetve a költségvetés sem teszi lehetővé, hogy a katasztrófavédelem segítséget nyújtson. Az ilyen jellegű károkat egy egyszerű búvárpompával lehet helyreállítani, de naponta szivattyúzni kell. Ha közterületről beszélünk, az már természetesen hozzánk tartozik, és elmondanám, hogy nem egyszerű az intézkedés menete, mivel az Ér patak a vízügyi fennhatósága alá tartozik, míg az ennek árterületén található pumpaházakért az Országos Talajjavító Ügynökség (Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare, ANIF) felelős. Az idén például az volt az eljárás, hogy amikor tarthatatlanná vált a helyzet, mi Székelyhídról telefonáltunk a vízü-

gyiseknek, akik telefonáltak az ANIF-nak, hogy indítsák be a szivattyúkat. Ez természetesen pluszköltséget jelent, így az önkormányzatnak részt kellett vállalnia a pumpaház működtetésének költségeiben, mert nagyteljesítményű szivattyúkról van szó, amik villanyárammal működnek. Ez a költségtérítés a nagygazdák dolga lett volna, amire kaptak is felhívást az ANIF-tól, de az ügynökség állítása szerint a szükséges összeget egy gazda sem fizette be.

– **Milyen Székelyhíd, illetve az Ér mente felkészültsége ezen a téren?**

– Az Érnek számos vízügyi tővel van kapcsolata és ezek összehangolt működése sokat segít egy csapadékosabb évszakban. Ezzel ellentétben az Ér mentén működő pumpaházakat illetően rosszabb a helyzet, mert nem mindegyikük működik, és ha be is indítanak néhányat, jelentős költségekkel kell számolni. Nálunk Székelyhídon a katasztrófavédelemnek 24 embere van hat településre, az elhárítási vagy megelőzési munkákra. Ez nagyon kevés ahhoz képest, hogy mennyi tennivaló volna, de mindent a költségvetés határoz meg. A munkatársakon kívül több szivattyúra is szükségünk volna, de igyekszünk annyi eszközzel teljesíteni a feladatokat, amennyi rendelkezésünkre áll.

✂ Bíró Orsolya

Step by step avagy az „új kölykök” és az alternativitás

✕ A szerző felvétele

A székelyhídi oktatásban 2007 előtt az alternativitás – szabványosított formában – nem volt jelen, csak mint a hagyományos órai keretet színesebbé tevő lehetőség. A step by step 2007-es indulása éppen ezért nem volt zökkenőmentes, és azóta is némiképp megosztja mind a szakmai, mind a civil társadalmat. Az élelérzések sok esetben talán a kellő információk hiányából erednek – alábbi riportunk éppen ezen szeretne segíteni.

* Közhely, hogy az internet, a digitális technika korában egyre több angol kifejezéssel találkozunk a mindennapokban. A step by step (lépésről lépésre) szókapcsolat ugyan nem a számítástechnika területéről származik, hanem egy oktatási forma, a név azonban – mondhatni – így is polgárjogot nyert a székelyhídi közéletben az elmúlt 6 év során. Sokak számára ebben az összefüggésben ismerős a kifejezés, bár én személy szerint ahhoz a generációhoz tartozom, akiknek a *Step by Step* eredetileg a New Kids on the Block (kb. „Új kölykök a háztömbön”) nevű amerikai szintipop együttes 1991-es híres slágerét juttatja eszünkbe. Az amerikai eredet azonban valóban közös elem: mint oktatási formát is tengeren túli fejlődés- és nevelés-lélektani szakemberek dolgozták ki. Romániában közel két évtizeddel ezelőtt, 1994-ben jelent meg.

A szerző nem titkolja, hogy a különböző reformpedagógiai irányzatok lelkes híve, a tisztánlátás érdekében azonban igyekezett – lehetőségeihez mérten – minél több érintettet megkérdezni, hogy ki-ki eldönthesse: szimpatikus-e számára ez az oktatási forma.

Gyermekközpontúbb tanítási forma

– Valóban, oktatási formával, alternatívával állunk szemben, és nem módszerrel, ahogy sokan tévesen nevezik – mondja **Erdei Ferenc** tanító, aki nem stepes, hanem hagyományos jellegű osztályban tanít, ennek ellenére behatóan ismeri a különböző alternatív formákat. – Olyan oktatásszervezési alternatíva, amely számos hagyományos és újabb módszert olvaszt magába, és mozaikszerűen építkezve ezekből valami egészen újszerű és alaposan átgondolt formát hoz létre. Romániában a rendszerváltás után igazából 4 alternatív forma jelent meg, a Waldorf, a Montessori, a drámapedagógia és a step by step. Ezek közül Bihar megyében mind a négyet ki is próbálták különböző településeken, magyar tagozaton azonban tudtommal csak a két utóbbit. A step by step nálunk a megyében Nagyváradon, Margittán, Érmihályfalván és Székelyhídon működik. Amikor nálunk is beindult, megmondom őszintén, én nagyon elleneztem. Leginkább azért – és ezt mai napig fenntartom – mert szociális jellegű diszkriminációra ad lehetőséget. A step by step ugye nem ingyenes, aki ide íratja a

Szabadon játszhatnak a step by step osztály kisdíákjai

gyerekét, annak a kezdeti nagyobb befektetés mellett (speciális bútorok, eszközök stb. beszerzése) havonta kb. 40 lej működési költséget is fizetnie kell. Igaz ugyan, hogy ebben benne vannak a fogyóanyagok (a steposztályokban nagyon sok feladatlapot használnak, ezért minden osztályban van egy fénymásoló), a munkafüzetek, a gyermekfolyóiratok, a bábszínház belépők ára is, gyakorlatilag minden (kivéve az év végi kirándulások és az étkezés költségei). Ez az összeg azonban nagyon sok család számára így is jelentős megterhelést jelent, egy szociálisan hátrányos helyzetű család gyerekét így eleve kizárjuk ebből a rendszerből. Nem beszélve arról, hogy a szociális diszkrimináció egyfajta etnikai diszkriminációt is jelent a roma lakosság kárára. Ettől eltekintve azonban viszonylag hamar beláttam, hogy mint oktatási forma a gyerek számára nagyon előnyös. Egy épületen belül dolgozunk a kollégákkal (ez néha persze gondot jelent az eltérő időbeosztás miatt), így napi rendszerességgel nyomon követem a stepes osztályok munkastílusát is. Ez a forma sokkal gyermekközpontúbb, lényege, hogy mindenkit a maga egyéni ritmusában fejleszt, nem egy séges sablont kényszerít rá az egész osztályra. Én úgy látom, a stepes gyerekek érettebbek, önállóbbak, ami a tudás megszerzését illeti, és nemcsak azt tanulják meg, hogyan szerezhető meg egy adott információ, hanem – ami talán még ennél is fontosabb – hogyan használhatják azt fel a maguk számára. Kimondott előnyének látom azt is, hogy nem egy, hanem két pedagógus foglalkozik a csoporttal: ez egyrészt nagyfokú együttműködést, csapatmunkát követel meg a két kolléga részéről, másrészt lehetőséget ad a gyerek számára, hogy egy másik tanító

tónó munkastílusát is megismerje. A sok egyéni tevékenység mellett mindig lehetőség van a kooperatív foglalkozásokra is, ezért is mondhatjuk, hogy a step by step remekül fejleszti a csapatszellemet és jobban megteremti a versenyhelyzetet, mint a frontális tevékenységek által dominált hagyományos forma. A tanítót a step by stepben a tanulási folyamat közvetett segítője, nem az információ egyedüli forrása. A stepes osztályok is ugyanazt a tantervet követik, mint a hagyományos: a gyerek nem más kap, hanem másként kapja ugyanazt. Ennek jelentőségét talán igazából akkor fogjuk látni, mikor ezek a gyerekek eljutnak majd a XII. osztályig, hiszen az érettségi követelményrendszer is egyre inkább a használható tudás megteremtését állítja előtérbe. Amikor mindezt beláttam, elnézést is kértem a lányoktól, hogy kezdetben ilyen elutasító voltam. Mondom, egyetlen fenntartásom van a step by steppel kapcsolatban, az, hogy nem elérhető bárki számára.

Sokan azt hiszik, a step úgy működik, mint valami napközi, vagyis hogy a foglalkozások tulajdonképpen véget érnek délelőtt, délután már csak „gyermekmegőrzés” folyik. Ez nagy tévedés, itt délután is komoly foglalkozások zajlanak, egyrészt a délelőtti tevékenységek begyakorlása, másrészt a „külsős” pedagógusok által tartott órák (testnevelés, vallás, illetve harmadik osztálytól az angol).

Másik nagy tévhit, hogy könnyű a stepes tanító néniknek, hiszen ketten vannak ugyanannyi gyerekre. Én pedig azt látom, hogy stepben tanítani egyáltalán nem kiváltság: többet kell dolgozni, állandóan kreatívnak kell lenni, itt nem lehet rutinból dolgozni. A két pedagógusnak idomulnia kell egymáshoz, és rá vannak kény-

szérítve, hogy állandóan új megoldásokat keressenek, új kihívások elé nézzenek. A gyerekek szeretnek kérdezni. A maiak még inkább, a stepesek még ennél is jobban, és a pedagógusnak fel kell találnia magát minden helyzetben. Az osztályokban van DVD-lejátszó és tévé a már említett fénymásoló mellett, talán még szerencsésebb lenne, ha volnának számítógépek és internet is, ez tovább ösztönözné az egyéni munkát.

Mindent összefoglalva: én nem olyan másodlagos különbségekben látom a step by step legfontosabb jellegét, hogy nincs ellenőrző (mivelhogy a pedagógusok szöveges értékelést juttatnak el a szülőkhöz). Szerintem sokkal lényegesebb az, hogy önállóbb és jó kooperatív készségekkel rendelkező diákokat nevel ki. A Waldorfról és a Montessoriról, de akár a drámapedagógiáról is bebizonyosodott, hogy tömegoktatásra nem alkalmas. A step by step viszont rendkívül változatos módszereket épít egybe, és életképes alternatívának tűnik – zárja mondanóját Erdi Ferenc.

A step by step székelyhídi úttörői

Az első step by stepes generáció két tanítónőjét, Kovács Juditot és Erdi Noémit arra kértük, elevenítsék fel, milyen is volt belevágni ebbe a számukra akkor merőben új oktatási formába.

Kovács Judit: 2007-ben felkérést kaptunk mi, az akkori negyedikes tanítók, hogy volna-e kedvünk elvállalni ezt a típusú oktatást. Akkor két tanító bácsival voltam egy évfolyamon, és ők nem nagyon akartak társulni, azt mondták, kicsit nőies ez a forma, hiszen itt a foglalkozásokon túl ebédeltetjük, öltöztetjük is a gyerekeket,

dadáskodásnak, óvodás dolognak látták a step by stepet. Noémival viszont belevágtunk úgy, hogy mindkettőnknek több mint húsz év szakmai tapasztalata volt a hagyományos rendszerben. Elmentünk Krasznára egy tapasztalatcserére, később Nagyváradon minden nyáron szervezték nekünk egy továbbképzőt, amit kötelezően el kellett végeznünk ahhoz, hogy taníthassunk stepes osztályban. Eleinte nagyon nehéznek tűnt az egész. De szerencsére az igazgatók mellénk álltak, s az első, 2007 elején tartott szülőértekezleten a szülők hozzáállása is konstruktív volt, pedig az első évben nagyon nagy anyagi terhet jelentett a családoknak a speciális bútorzat beszerzése (a step by stepben nem iskolapadok vannak, a foglalkozások egy része asztalok körül zajlik, továbbá vannak játék- és könyvespolcok stb.).

Erdi Noémi: Ugyanakkor az első években meg kellett küzdenünk sok ellenlábassal is. A step mellett van olyan oktatási forma is, ahol nem kell – vagy kevesebbet kell – fizetni, s még egy ingyen ebéd is jár ehhez. Így persze könnyű sok gyereket oda csábítani. Másrészt tapasztalom azt is, hogy sok kolléga, akik korábban semmilyen modern módszert nem ültettek gyakorlatba, ma már használnak a stepből ellesett vagy arra emlékeztető elemeket, mint pl. a csoportban való munka, a körben elhelyezett asztalok vagy a szőnyeg – ezek azonban nem egységes rendszerben jelennek meg, csak innen-onnan összeválogatva. A felszínes szemlélő számára így konkurenciát jelentenek a számunkra, holott a step by step nem merül ki ezekben a látványos formai újításokban. Stepes osztályban tanítani jóval fárasztóbb, én azonban nagyon szeretem, mert sok-

kal nagyobb szabadságot ad abban az értelemben, hogy hogyan tanítom meg az adott tanulási egységet.

Ugyanezt mondja **Czirják Erika** is, aki egy évvel később, 2008-ban vágott bele a step by stepbe. „Ez az oktatási forma sok módszernek a szintézisére épít – mondja. – A művészeti, kézügyességi foglalkozások kicsit Waldorf-szerűek, a reggeli minileckék inkább a hagyományos frontális módszerre emlékeztetnek, a 100., 200. stb. napokon bemutatott tematikus dolgozatok, illetve azok elkészítése révén az Erdei-iskolához is hasonlít a step (pl. a gyerekek minél több anyagot kell összegyűjtenie egy növény- vagy állatfajjal kapcsolatban és azt bemutatni). Nekem is nagyon újszerű volt ez az egész kezdetben. Emlékszem, mielőtt belevágtam volna, ha csak egy kis időm engedte, beültem Jutkáékhoz tanulni. Egyre jobban megtetszett ez a rendszer, mert itt mi sokkal inkább partnerei vagyunk a kisdiaáknak, nincs osztályozás, nincs büntetés, csak jutalmazás. Sokan azzal vádolnak bennünket, hogy mi itt egész nap csak játszunk meg sétálunk, holott kemény munka folyik, és az, hogy nem büntetünk, még megvan az osztályszabályzatunk, amit mindenkinek be kell tartania, és ha ez sérül, akkor meg kell beszélünk, hogyan kerülhetjük el az ilyen helyzeteket a jövőben. A stepes gyerekek sokkal önállóbbak, felszabadtabbak, kreatívabbak, és amit külön kiemelnek, hogy sokkal több lehetőségünk van az értő-értelmező olvasás fejlesztésére, hiszen nagyon sok feladatlappal dolgozunk. Eddig mindenki meg volt elégedve ezzel a formával, aki ide járatta a gyerekét, ha volt is néhány olyan eset, hogy kivették tőlünk, az kizárólag anyagi okok miatt történt. Nem igaz az sem, hogy a stepes gyerekeknek nagy törés az, amikor az ötödik osztály elején visszaállnak a hagyományos keretbe. Amennyire hallottam, ott is ugyanúgy megállják a helyüket.

Egy átlagos nap programja

Boszoky Sára tanító néni arra kértük, ismertesse röviden az osztály egy átlagos napjának a programját. Reggel mindig megbeszéléssel indítanak, néhányan elmesélik, mi történt velük az előző napon, s ezt adott esetben meg is vitatják a többiek. Ezután kitöltik a naptárat, megbeszélnek az időjárásról, vagy megemlékeznek arról, ha éppen valamilyen jeles nap van. Mint mindennel, ezzel kapcsolatban is mindenki elmondhatja a maga véleményét. Ezután következik a nap üzenetének a felírása (ottjártunkkor ez így hangzott: „Jó reggelt, szóalkotók!”). A nap üzenete nagyon fontos, mert az összes aznapi feladat valamilyen módon kapcsolódik ehhez a jelmondatához. Ezután következik a táblán lévő feladatok megoldása, majd pedig a feladatok megbeszélése. Ha aznap van román foglalkozás, az mindig frontális rendszerben történik (tekintettel a nyelvi nehézségekre), majd félórás uzsonnaszünet következik. Fél 11-től kezdődnek a 30 perces centrumfoglalkozások. Minden nap négy centrum működik párhuzamosan, ezek egy-egy asztal köré szerveződnek. Mindenki minden centrumot elvégez (átüléssel), csak más-más sorrendben. A hét során a következő centrumok fordulnak elő: olvasás, írás, tudomány, ma-

Mi így is tudunk rajzolni!

tematika, építészet, művészet, egészségnevelés, meseország. A centrumok után következik az ebédszünet, majd a délutáni foglalkozások, a külsős pedagógusok óráival, illetve a délelőtti tanultak begyakorlásával.

Nincs szembenállás a kétféle oktatás között

Bokor Erzsébet hagyományos osztályban tanít, a III. B-ben. Annakidején neki is felajánlották, hogy van-e kedve step by stepben tanítani, ő azonban ragaszkodott a saját stílusához, és nem bánta meg a döntését. Elismeri a step by step előnyeit (pl. hogy két oktató tanít egy helyett, és hogy a délutáni foglalkozás sokat segít az ismeretek elmélyítésében), ez a rendszer azonban, úgy látja, túlságosan nagy alkalmazkodási képességet követel meg a pedagógustól. Ugyanakkor nem látja indokoltnak a hagyományos és alternatív formák merev szembeállítását, hisz – mint kifejtette – ma már a hagyományos osztályokban is számtalan alternatív módszert alkalmaznak a pedagógusok. A román oktatási reform révén az utóbbi néhány évben nagyon megszapordtak a különböző szakmai továbbképzések, amelyek révén számos új módszert ismerhettek meg azok is, akik még a régi rendszerben végeztek a tanítóképzőt. Sőt, teszi hozzá Bokor tanító néni, a hagyományos keretek között akkor és olyan alternatív módszert alkalmaz a pedagógus, amikor és amilyet szükségesnek lát, míg pl. a step by stepben minden alternatívítás szabványosított, tehát bizonyos értelemben merevebb.

Reformpedagógia, de akkor következetesen

Boros István, a székelyhídi Petőfi Sándor Elméleti Liceum igazgatója szerint az iskola nagyon örül annak, hogy alternatívákat tudunk nyújtani, hogy a szülőnek legyen meg a választási lehetősége a különböző eljárások között. Jó lenne, ha a hagyományos és a reformpedagógiai eljárások között lenne átjárhatóság is, viszont azt tudni kell, hogy ha egyszer elköteleztük magunkat egy adott alternatíva mellett, akkor azt elveivel, saját szellemiségével együtt kell megvalósítani,

mert a célját úgy éri el, úgy hiteles. Ha a reformpedagógiai eljárások célja a személyiségfejlesztés, akkor az tényleg abba az irányba haladjon, teljes mértékben ezt valósítsa meg. Természetesen nehéz egy tradicionális rendszerben tevékenykedő pedagógusnak az, hogy átvegyen egy új pedagógiai elvet. A step by step célja a személyiségfejlesztés, ami egyet kell hogy jelentsen azzal, hogy kiiktatjuk az oktatásból mindazokat az eljárásokat, amelyek a személyiséget rombolják (pl. büntetés, megaláztatás). A jövőben jobban oda kell figyelni arra, hogy ezek a reformpedagógiai elvek maradéktalanul be legyenek tartva.

Az új módszert tartja jobbnak a szülő

Cheregi Margit két gyermek édesanyja. Barbi, a nagyobbik, aki most tizenegyedikes, még hagyományos osztályba járt, hiszen akkor nem volt más. Nándika most elsős a step by step osztályban, az anyuka így tehát mindkét oktatási formát megtapasztalhatta. Mindenképp a stepet preferálja, mert – mint mondja – itt szakember gyakorolja be a gyerekekkel a leckét kora délután, így otthon már nincs házi feladat. Gyerek, szülő egyaránt stresszmentesebb így. Ugyanakkor nagy előny az is – teszi hozzá –, hogy a gyerek délután négy óráig felügyelet alatt van, s ez mindenképp könnyebb az anyukáknak, akik dolgoznak. Akiknek a gyereke

nem stepbe jár, azoknak egy része néha szokott ellenérzéseket megfogalmazni a step by steprel kapcsolatban, de ezek többnyire ismeretek hiányából fakadó, elhamarkodott ítéletek. Ha annak idején lett volna választási lehetősége, a nagyobbik gyereket is step by stepbe járatta volna annakidején.

A diákok pozitív véleménye

A VI. C osztály diákjainak jelentős része az első székelyhídi step by step generáció tagjaiból áll. Munkácsi István és Mikó Dávid szeretettel gondol vissza arra a négy évre. István humorosan meg is jegyzi: „Mi olyan rosszak voltunk, hogy két tanító néni kellett foglalkozzon velünk. Azóta csak romlott a helyzet, már több mint tíz tanárt adtak mellénk itt a gimnáziumban.” Zahari Dávid az első három osztályt a nagyváradi Dimitrie Cantemir Általános Iskola step osztályában járta, ő is szívesen járt az alternatív osztályba. Kovács Krisztián ezzel szemben Érolassziban hagyományos formában tanult elemiben. A most hatodikos fiú szerint volt step by stepes osztálytársai az első néhány héten talán nehezen álltak át az új rendszerbe az ötödik osztály elején, azóta azonban semmi különbség nincs az osztály két része között. Serbán Anikótól pedig megtudtuk, hogy még most, hatodikban is tartják a kapcsolatot egykori tanítóneikével, legutóbb például nő-

napkor lepték meg Jutka nénit és Noémi nénit egy-egy csokor virággal.

Step by step a szakember szemszögéből

Bacsó Erika iskolapszichológus szerint nincsenek mindenki számára egyaránt megfelelő oktatási formák. A diákok nagyobb része ugyan igényli a kooperatív módszereket, de nem mindenki, vannak olyanok, akik számára eredményesebb egy hagyományos szemléletmódú oktatási forma. A step by step szabadabbá nevel, javítja az önállóságot és a kommunikációs készséget, viszont fárasztóbb, és nem ad lehetőséget arra, hogy a gyerek maga válassza meg, hogy a délutánra esedékes teendőit a délután melyik részében végzi el. Mindenképpen előny a két oktató, mert ha az egyik pedagógus stílusa a gyermek számára ellenséges, a rendszer még mindig fel tud mutatni egy alternatívát. Konfliktushelyzetekhez vezethet az például, ha a család autoriter stílusú, a gyermek viszont a step by step osztályban elsajátítja az önálló döntés meghozatalának készségét. Ugyanakkor – a már említett – szociális diszkrimináció miatt az anyagilag általában „jobban elerestett” stepes gyerekek nem kerülnek egy csoportba hátrányos anyagi helyzetű társaikkal, akik viszont gyakran fogékonyabbak szociális értelemben. A modern, elanyagiasodó, a pénzszerezéssel egyre több időt töltő társadalomnak amúgy is nagy veszélye az érzelmi kiüregesedés és az ebből fakadó szerethetlenség, jó lenne tehát, ha a gyermek intellektuális és kommunikációs készségeinek fejlesztése mellett hagynánk időt az érzelmi-szociális tartalmak megélésére, megtapasztalására családon belül is.

Igencsak hosszúra nyúlt terjedelműnk ellenére a körkép még korántsem teljes. Az oktatás egyébként is kimeríthetetlen kútforrása a tartalmas diákolgusoknak – és sajnos gyakran az értelmetlen, a merev álláspontokhoz ragaszkodó vitáknak is. Egy gyorsan változó társadalom viszonyai közepe, egy jól-rosszul értelmezett és alkalmazott oktatási reformfolyamat kellős közepén a step by step mint alternatív oktatási forma is tág teret biztosít arra, hogy a jövő társadalmáról együtt gondolkodjunk. Mert az „új kölykök” (New Kids) már itt cseperednek fel a szemünk előtt. Lépésről lépésre haladva mi is folyamatosan újra kell gondoljunk önmagunkat.

✂ **Hevesi Zoltán**

Sok múlik rajtuk: a tanítónők előkészítik az eszközöket az egyik gyakorlathoz

Egymás tiszteletére nevelő ünnep

III. Roma Kulturális Napot tartottak Székelyhídon

* Roma kulturális programot szerveztek április 8-án, a romák nemzeti napja alkalmából Székelyhídon. A Munkásklub zsúfolásig megtelt nagytermében többnyire a fellépő gyerekek hozzátartozói voltak jelen, de a Petőfi Sándor Elméleti Líceum számos pedagógusa is megjelent. A fellépő gyerekek nagy része Varga Radu főszervező, a középiskola szülőkkel való kapcsolattartásért felelős pedagógusa osztályának, a VII. E-nek a tagjai voltak, de megmutatták tehetségüket V. E-s, VIII. B-s és esti tagozatos fiatalok is, akik énekekkel, versekkel és a szervező által írt és betanított, többnyire humoros jelenetekkel örvendeztetik meg a hallgatóságot. Továbbá felcsendült a romák nemzetközi himnusza is, Varga Radu pedig röviden elemezte a színpad háttérben készített roma zászló szimbolikáját.

A jelenlévőket köszöntötte a helyi középiskola volt és jelenlegi igazgatója, Hegyesi Viktor és Boros István, to-

vább Kovács Lajos, a felsővárosi roma közösség lelkipásztora, Hamza Sándor városi tanácsos és Hamza Imre roma ügyekért felelős előadó, illetve maga a főszervező is. Valamennyi felszólaló kiemelte beszédében, hogy itt, Kelet-Közép-Európában mennyire fontos az, hogy az együtt élő nemzetiségek megismerjék egymást, tartsák tiszteltben egymás értékeit, a maguk kulturális örökségét pedig vállalják fel, hiszen ennek hiányában az ember csak egy identitását veszített lény.

Minden ilyen rendezvény remek lehetőség arra, hogy az egymással szemben kialakult sztereotípiáinkat folyamatosan tompítsuk. Aki eljött az idei Roma Kulturális Napra, láthatta, hogy a több mint kétszáz jelenlévő milyen fegyelmestten és érdeklődve követte végig a bő másfél órás műsort – sajnos, ez nem minden rendezvényről mondható el Székelyhídon. De mint a mélyen vallásos Varga Radu megjegyezte: sokat

A szerző felvétele

Tartalmas műsorral készültek a gyerekek a nemzetközi románapi rendezvényre

imádkozik és dolgozik azért, hogy Isten adjon bölcsességet az embereknek – gyerekeknek és felnőtteknek

–, hogy példamutató legyen az életük. Az idei program alapján bátran kijelenthetjük, hogy a roma szármá-

zású pedagógus által elindított folyamat jó úton halad.

Hevesi Zoltán

Alternatív iskolahét a Petőfi Sándor Elméleti Líceumban

Fotók: Szökőcs Róbert

Mozgásban az osztály

A hagyományos órák helyett kreatív tevékenységekben ügyeskedhettek a diákok

Szimulálunk. Szimulálunk?

☞ Körkép a nyolcadikosok országos próbafelmérésének érmelléki eredményeiről

* Görcső alá vettük a kistérség VIII. osztályos diákjainak a közelmúltban lezajlott országos próbafelmérésén elért eredményeit. A helyzet igencsak elszomorító.

Székelyhídon három nyolcadikos osztály (egy román és két magyar tannyelvű) méretette meg magát. A 60 beiratkozott gyerekből 59-en vettek részt az eseményen. A román nyelv és a matematika tesztje bizonyult a legnehezebbnek, 45, illetve 48 diák nem írta meg az átmenő 5-öst. Ráadásul románból senki nem kapott 9-esnél nagyobb jegyet, a legjobb matematikajegy is 8 alatt található. A magyar nyelvpróba ezzel ellentétben sokkal jobban ment a nebulóknak, hiszen csak öten „buktak” meg, miközben tizenhárom 9-esnél jobb osztályzatot szereztek.

Városunkban ősszel négy osztályba várják az eljövendő liciseket, reál természettudományi szakon egy-egy román és magyar tannyelvű osztályba, valamint két magyar tannyelvű humán osztályba (filológia és társadalomtudományok szakon).

Cservid Levente, a Petőfi Sándor Elméleti Líceum igazgatóhelyettese lapunknak elmondta, a tanügyben a legtöbb

rendszer elhibázott, így például a IX. osztályba való bejutáskor az országos felméréssel a legnagyobb gond, hogy nem veszi figyelembe a diák képességeit és a továbbtanulás irányát sem. Akár az is elképzelhető – fejtette ki –, hogy egyes matematika jeggyel is tovább lehet jutni reál szakra vagy egyes román jeggyel filológia szakra iratkozhatnak a diákok.

Nagykányáról Karancsi Béla helyi iskolagazgatót kérdeztük a VIII. osztály záróvizsgájáról, aki elmondta, hogy senki nem írta meg az átmenő ötöst románból és matematikából. Véleménye szerint nem vették komolyan a megmérettetést a diákok. Kányán különben két liceumi osztály indul egy élelmiszer-ipari és egy építészet szakon. Ugyanakkor indul kétéves szakiskola is (28-as létszámmal), de csak a IX. osztályt végzettek számára, három képesítéssel (mezőgazdász, kőműves és pék).

Hegyközszentmiklóson románból egy tanuló írta meg az ötöst, a magyar nyelvből jók az eredmények, négy diák is 9-esen felüli jegyet írt. Mocsár László igazgató elmondása szerint a zökkenőmentesen zajlott a vizsga, a diákjaink láthatóan, milyen eredményt érhetnek el.

Béres Imre

Közbirtokossági gyűlés Érolasziban

* Az érolasi közbirtokosság elnöksége március végén tartotta meg a múlt évre vonatkozó tevékenységi és pénzügyi beszámolóját. Pap Imre, a érolasi közbirtokossági egyesület elnöke elmondta: a tavalyi évben bokorvágás és útszel-takarítás történt Érolasi és Érköböl-kút között, és műtrágyázták a legelőket. Ez követően megkértek minden közbirtokosságban érdekelt személyt arra, hogy

a következő gyűlésig a margittai telek-könyvi hivatalból vegye ki azt az igazolást, amivel a jogát hivatalosan is bizonyítani tudja a közbirtokosságban. A közgyűlés később a 2013. évre vonatkozó tervekről, faluban szükséges fejlesztésekről változtatásokról tartott megbeszélést. A következő gyűlés időpontját június 10-re este 20 órára tűzték ki.

Ér hangja

Szavalóverseny a Toldyban

* Négy korcsoportban vetélkedhettek a diákok a Hegyközszentmiklóson tizennegyedik alkalommal megrendezett szavalóversenyen. A József Attila születésnapja (a magyar költészet napja) tiszteletére megtartott rendezvényen az Albisról, Érkeserűből, Érköbölkútól, Kiskerekiből, Margittáról, Nagykágyáról, a magyarországi Szandáról, Székelyhídről és természetesen Szentmiklósról érkezett kis versenyzők két-két verssel nevezhettek be. Az első elszavalt költeményük kötelezően József Attila vagy valamelyik évfordulós magyar költő (Áprily Lajos, Dsida Jenő, Gárdonyi Géza, Jékely Zoltán, Kányádi Sándor, Majtényi Erik, Petőfi Sándor, Reményik Sándor, Szilágyi Domokos, Wass Albert, Weöres Sándor) műve kellett legyen. A másik verset szaba-

don választhatták a magyar vagy a világirodalom bármelyik költőjétől.

Az érkezett szavalókat és kísérőiket a vetélkedő szervezője, a Toldy Általános Iskola igazgatója, Mocsár László köszöntötte, sok sikert kívánt mindenkinek, majd Béres Imre tanító beszélt a szavalás szépségéről és arról, hogy milyen fontos a gyermekek számára egy vers megtanulása, mely elkíséri őket hosszú évekig. Miután mindenkinek sok sikert kívánt, megkezdődött a megmérettetés.

A kötelező versek meghallgatása után rövid szusszanásnyi idő után következett a szabadon választott versek meghallgatása, az idő szinte elrepült a szebbnél-szebb költemények hallgatásakor.

A szavalókat a zsűri tagjai, Fekete Katalin kultúrreferens, Béres Imre

tanító, Rugáné Pongrácz Mária, Szanda polgármestere és Mészáros Elek, a *Biharország* folyóirat újságírója pontozták.

Ameddig a bírálók számolgattak, a gyermekeket és a közönséget a mesék világába kalauzolták a *Csizmás kandúr* című bábjátékkal az M. M. Pódium színészei, Meleg Attila, Sajgó Bezdárdy Norbert, Rotter Anita és Marin Lucia.

A szervezők megvendégelték a szavalókat – egy tál meleg bográcsost kaptak ebédre –, ameddig a zsűri meghozta döntését. Mészáros Elek zsűritag néhány jó tanáccsal szolgált a szavalóknak; elmondta, milyen fontos a gyermekek számára a versválasztás, mert át kell élni azt a verset, nem az a fontos, hogy minél hosszabb művet szavaljon a gyer-

mek, hanem legyen a költemény a gyermek életkorának megfelelő.

Köszönet illeti a pedagógusokat, akik hozzájárultak a szavalóverseny

létrejöttéhez és segítettek abban, hogy a rendezvény minden jelenlevő számára örömteljes legyen.

✂ Béres Angéla

A díjazottak névsora korcsoportonként

I–II.osztály: 1. díj: Kiss Bence (Margitta), 2. díj: Fehér Zoltán (Hegyközszentmiklós), 3. díj: Botos Bettina (Érköbölkút) és Budár Jázmin (Albis). **Különdíj:** Varga Evelin (Albis), Nagy Róbert (Albis) és Katona Ibolya (Érköbölkút).

III–IV.osztály: 1. Konc Rihárd (Kiskereki), 2. Mészáros Márta (Kiskereki) és Nagy Ábel (Margitta), 3. Gavrila Szabina (Albis) és Szűcs Kristóf-Hunor (Margitta). **Különdíj:** Botos Stefánia (Érköbölkút), Sárkány Tamás (Albis) és Papp Lóránd (Hegyközszentmiklós).

V–VI.osztály: 1. Fodor Amália (Nagykágya), 2. Molnár Edina-Emma (Hegyközszentmiklós), 3. Varga Etelka (Hegyközszentmiklós). **Különdíj:** Kiss Imre (Margitta), Nyéki Petra (Érkeserű), Béres Alexandra Emese, Erdei Tamás-Szilárd és Istvándi Richárd (Hegyközszentmiklós).

VII–VIII.osztály: 1. Krisztik Noémi (Margitta), 2. Koszta Nikolett (Érkeserű), 3. Szilágyi Regina (Hegyközszentmiklós). **Különdíj:** Bartos Ildikó, Molnár Tünde (Hegyközszentmiklós), Ökrös Roland (Kiskereki) és Magyar Laura (Szanda).

Iskolaérett-e a gyermek?

Csongrádi Barbara gyógypedagógus néhány támpontot fogalmaz meg szülők számára gyermekük iskolaérettségének felismeréséhez.

* Minden család és gyermek életében jelentős eseménynek számít a beiskolázás. A szülők sokszor bizonytalanul állnak az előtt a kérdés előtt, hogy vajon alkalmas-e az iskolai életre nagycsoportos gyermekük? Meg tud-e majd birkózni azokkal a nehézségekkel, amelyek az iskolában várnak rá? Jól fogja-e magát érezni?

A felelősség nagy, hiszen az első iskolai évek kudarcai vagy sikerei jelentősen meghatározzák a gyermek iskolához, tanuláshoz való viszonyát, illetve a későbbi pályaválasztást.

Egy gyermek általában 6-7 éves kora körül válik iskolaéretté.

Milyen kritériumai vannak az iskolaérettségnek?

1. Fizikai alkalmasság: megfelelő testi fejlettség, amely körülbelül 120 cm-es magasságot és 18-20 kg-os testsúlyt jelent (célszerű azonban figyelembe venni a szülők testméreteit is). Szükséges a jó fizikai erőnlét az iskolatáska cipelése és az egy helyben ülés miatt. Be kell fejeződnie az első alakváltozásnak, amely magában foglalja, hogy eltűnik a kisgyermekre jellemző pocak, a test megnyúlik, karcsúbb lesz. Megkezdődik a fogváltás, az első tejfogak kihullanak és megjelennek a maradandó fogak. A jobb- vagy balkezesség egyértelműen felismerhető.

2. Pszichés alkalmasság: A gyermek a rábízott feladatokat akkor is elvégzi, ha nincs kedve hozzá, tevékenységeit nem hagyja félbe. Szembe tud nézni azzal, ha valami nem sikerül rögtön. Mer és akar újra hozzáfogni egy feladathoz. Tud kapcsolatokat kialakítani és fenntartani kortársaival, megtalálja helyét a közösségben. Fontos, hogy elfogadja a felnőtteket, bizalommal forduljon hozzájuk, ha segítségre van szüksége. Amennyiben a gyermek vágyik iskolába menni, érdeklődik az iskolai tevékenység iránt, az jelzi beilleszkedési törekvését, hajlamát az iskolai munkára. Ha a személyiség terén ezek a jegyek megmutatkoznak, az sok mindent pótolhat az iskolaérettség egyéb kritériumai közül.

3. Értelmi képességek: Képes figyelmét tartósan (legalább 10-15 percig) lekötni, például rajzolással, feladatlap kitöltésével, színezéssel. Könnyen megtanul és elmond verseket, rövid meséket, mondókákat. Feltűnő beszédhibája nincs, árnyaltan tudja kifejezni (egyszerű és összetett mondatokkal is) érzéseit, gondolatait. Ismeri és használja a ceruzát (nem a minőség, hanem a rajzolás ténye a fontos). Eligazodik 1-től 10-ig a számok között, helyesen használja a több-kevesebb, nagyobb-kisebb fogalmát.

Ingergazdag, a gyermekekre figyelő környezetben egy „átlagos”, óvodába járó, egészségesen fejlődő gyermek előbb-utóbb mindent elsajátít, ami az iskola megkezdéséhez szükséges. Ezeket a képességeket nem kell külön tanítani, mivel a fejlődés során maguktól is kialakulnak. Ha bármilyen eltérést tapasztalnak a szülők, az óvónők, családorvosok vagy a védőnő, érdemes gyógypedagógiai, pszichológiai vizsgálatra elvinni a gyermeket. Azoknál a gyermekeknél, akiknél képességbeli elmaradások mutatkoznak, képességefejlesztő foglalkozások megszervezése szükséges.

Az óvodából az iskolába történő átmenetet megfelelően biztosíthatja egy iskolai előkészítő tanév a gyermekek számára, amit nagyon jó kezdeményezésnek tartok. Az előkészítő évben játékosan és fokozatosan szokhatnak hozzá a gyermekek az iskola kötöttebb szabályaihoz, elvárásaihoz.

✂ Csongrádi Barbara gyógypedagógus

Négy európai érem a főnixeseknek

* Négyezer álltak fel a shotokan karate Európa-bajnokság dobogójának harmadik fokára a székelyhídi Phoenix Sportegyesület sportolói a magyarországi Egerben április 6-7-én 27 ország ezer versenyzőjének jelenlétében megrendezett kontinensviadalon.

A kumite számokban a bronzérmetek Balogh Boglárka (+60 kg-os kadétkategória), Flóra Fruzsina (+58 kg-os minikadétkategória), Kokovai Csongor (30 kg-os gyerekkategória), valamint – de nem utolsó sorban – a felnőttek között (+75 kg) Guba József edző érdemelte ki.

Gratulálunk az éremszerzőknek, valamint a sportegyesület további hét Eb-résztevő sportolójának is.

✂ Er hangja

Csodanövény: a medvehagyma

* Manapság egyre többet lehet hallani a medvehagymáról, egyre több család asztalára felkerül, ezért gondoltuk körbeszimatoljuk a témát, s megpróbálunk minél több információt összegyűjteni erről az új „csodanövényről”. A medvehagyma nevét arról kapta, hogy a barnamedvék előszeretettel fogyasztják terméseit, és még a föld alól is gyakran kiássák, de hasonlóképp kedvelik a vaddisznók is. Évelő növény, levelei és virágzata is erősen fokhagymailatú. A nedves, árnyas erdőkben érzi jól magát – ezt saját magunk is tapasztalhattuk, mivel a hozzánk közeli erdőkben is rengeteg van belőlük.

A medvehagyma nem más, mint vadfokhagyma, az Ázsiából származó fokhagyma Európában honos változata. Lombos, elsősorban bükkerdőkben terem kora tavasszal. A fokhagymától eltérően elsősorban leveleit fogyasztják, hagymáját a fokhagymáéval azonos módon hasznosítható. Mielőtt virágzik, már lehet enni, utána keserű, egyszerűen kezelhető – javasolta egy kedves olvasó.

Aki alaposan megismerte, az a védett természeti területeken engedéllyel, illetve tulajdonosi hozzájárulással tavasszal szedheti az erdőkben, hiszen nem védett. Egy növényről csak egy levelet szedünk

le, így az évelő hagyma a következő évre is erőt tud gyűjteni – ajánlották a gyűjtögetni vágyók figyelmébe.

Kedvezően hat a gyomorra, a bélrendszerre, krónikus hasmenés és szorulás ellen jó hatású, a szédülést, fejfájást enyhíti, a magas vérnyomást csökkenti, tisztítja a vesét és a húgyhólyagot, elősegíti a vizelet ürítését, tisztítja a vért. A fokhagyma ismert koleszterincsökkentő, baktériumölő és értisztító hatása a medvehagymában többszörösen megtalálható. Vérárvadástól szerekkel együtt fogyasztása nem javasolt, mert a vérzés kockázatát fokozza. Ugyanezért nem szabad hagymát enni műtét előtt, és rendszeres fogyasztása a nem szteroid vérárvadástól, gyulladáscsökkentőt szedő betegek számára csak orvosi felügyelettel engedhető meg.

Júniustól október végéig (így 100%-os a telepítés eredménye) egy kb. 7-10 cm mély kis árokba, néhány cm mélyen legyen a hagyma csúcsa. A tőtávolság 10-20 cm legyen, hiszen fiókhagymáról és magról is szaporodik, nem kell locsolni és semmi cicomát nem igényel. Ha pázsitra van ültetve, nyugodtan lehet akár járni is rajta, míg a földben van a hagymája.

✂ Mészáros Klaudia

Jól forogtak a kártyalapok

* Először rendezték meg Érolasziban a kártyabajnokságot és póker-versenyt, a rendezvénynek a helyi Községháza épülete adott otthont április 6-án.

A kártyabajnokságra tizenegy kétfős csapat jelentkezett, a jelentkezési díj csapatonként tíz lejbe került. Az egész délelőttön át tartó krucsabajnokság baráti hangulatban zajlott. Bagosi Imre és Szabó Szabolcs lett a győztes páros, második Komsa Dávid és Tóth Lóránt csapata, a harmadik helyen pedig Szalkai Zsolt és Vancsa Sándor kettőse végzett. A nyertesek 50, 25, illetve 10 lej jutalommal távozhattak. A pókerbajnokság délután vette kezdetét. A tizenkét pókeröző közül Sinka Gergő bizonyult a legjobbnak. A versenyek helyezettei egy-egy oklevéllel gazdagodtak.

Aszalós Árpád, a kártyabajnokság főszervezője megígérte, hogy a közeljövőben megismétlik a sikeres versenyt, ahová sok szeretettel várnak minél több csapatot. Az eseményt a Pro Érolasi Egyesület szervezte.

✂ Fazekas Evelin

A kezdet és a hűség díjazottja

Gavrucza Tibor nyugalmazott református lelkész, az RMDSZ-elismerés kitüntetettje

* Sokak által ismerős utakon járunk. Keskeny aszfaltút, kisebb-nagyobb gödrökkel tarkítva vezet a régi Barackos területén. Már zöldülő fák közt haladunk, majd egy hirtelen kanyar után szemünkbe ötlük egy, a dombok tövében megbújó nádfedeles ház. Már csak néhány méter a házig, de azt virágzó gyümölcsfák alatt teszszük meg. Hirtelen kutyaugatás töri meg a csendet, majd két hatalmas kutya fogadja az érkezőt. Nyílik az ajtó, a kutyákat csendre parancsolva lép elő Gavrucza Tibor, aki sokak szemében „csak” lekipásztorként, esetleg tanácsosként él. Nyugodt, ősz hajú, ősz szakállú, tekintélyt parancsoló ember fogad bennünket, aki első ránézésre az amerikai filmekből ismert Mikulást juttatja eszünkbe.

A házba belépve, deszkapadló, gendás padlás ötlük a szemünkbe, több petróleumlámpa egészíti ki a képet. Első benyomása az érkezőnek, hogy a nagyszülői házba érkezett haza, otthon van.

Az albisi gyökerekkel rendelkező Tibi bácsi már az anyatejfel szívta magába az érmelléki táj szeretetét, édesanyja történeteit hallgatva. A képzőművészettel ekkor kerül először kapcsolatba, hiszen a sokszor látatlanodó gyermek az anyai szakácsköny-

vet kapja meg, hogy üres lapjait megtöltse a gyermeki képzeletvilág első alkotásaival. Középkorai tanulmányai ideje alatt Kristófi tanár úr egyengeti grafikai alkotó pályáját. Itt nemcsak szakmát tanul, de tisztességre, emberségre is nevelik, amely egész életét végigkíséri.

Egyetemre képzőművészeti szakra jelentkezik, és bár a gyakorlati vizsgákon hatodiknak jut be, de a kizáró jellegű, sikertelen román írásbelinek köszönhetően nem kezdheti meg tanulmányait. Ekkor jelentkezik teológiára, amit sikeresen el is végez. Közben sem marad hűtlen a grafikához, a népművészeti iskola hallgatójaként tovább fonódik szorosabbra köteléke a festészettel.

Segédlelkészi ideje alatt főleg a Gyantán töltött évek engedik meg, hogy hódoljon a szenvedélyének, közben készülnek képek családi eseményekre. Miután Székelyhidra kerül, az élete ezen része mindenkinek ismerős. Köztudomásúan tevékenységet folytat, mint lekipásztorként, esperes, helyi tanácsstag és megyei tanácsos. Emellett szerkeszti a *Harangszó* című református egyházi lapot, segítkezik a nagyváradi Szigligeti-színészársulat létrehozásánál, a Bihar-Hajdú-Bihar régió kulturális részében tevékenykedik, és még sorolhatnánk, hogy mi mindenben vett részt.

Közben nyugdíjba vonul és végre hódolhat műzsájának, a festészetnek is. Képeinek egyre nagyobb részén köszön vissza ránk az Érmellék. A képek immár tárlatokon, előadásokon is bemutatkozhatnak határon innen és határon túl. Ahogy ő fogalmaz, sikerül „reklámozni” az Érmelléket, hiszen sok anyaországi magyar csak keresztülzáguld vidékünkön, tudomást sem véve róla.

Első nyilvános művészi bemutatkozása az *Álmom az Érmellék* címet vi-

Gavrucza Tibor: *Ködös reggel* (forrás: gavruczatibor.blogspot.ro)

selő tárlat, melynek során a kiállítás képeiből készült falinaptár is bemutatásra került. Mint a közösségért tenni akaró lokálpatrióta – és ezt lehet kicsit tágabban is értelmezni – segít újra felfedezni Számadó Ernő költőt és munkásságát. Hiszen míg a költő szavaiban, szavaival mutatja be az Érmellék egy szűkebb részét, a keserűi lánypilótát, addig Tibi bácsi ugyanezt a képeivel teszi meg. Adódot is rögtön a párosítás: képek és versek együttesen mutatnak be akár az itt élőknek is, mindazt ami hétköznapi szemünk mellett észrevétlenül elsuhan. Meg is szerkeszti a *Fenyőfa a lápon* című könyvet, amelyet az ő akvarelljei illusztrálnak. Élete egy része össze is fonódik a Számadó Ernőével, mindkettőjüknek az Érmellék jelentette és jelenti az ihletet adó műzsát. A tarcsai ház, mely élete végén volt szállása a költőnek, sikerül emléktáblát avatni, mintegy figyelmeztetve az átutazókat, hogy megálljanak egy pillanatra, s vegyenek tudomást egy helyi szikra, gyertyaláng jelenlétéről. S ha már ilyen jól sikerült ennek a Számadó-kötetnek a megjelentetése, be-

mutatása – hisz már a harmadik kiadása is túl van! – megkapja Ernő bácsi többi kiadatlan versét, a Számadó-„hagyatékot”. Ebből megszületik a következő kötet, *A csend beszéde*. Az már-már természetes, hogy az illusztrációk az Érmellékről szólnak, bemutatva számunkra a saját tájaink, embereink értékességét, amit lehet, hogy még nem is tudunk igazán értékelni.

Ne feledjük politikai tevékenységét sem. Azért, amit emberként, magyarként, papként, politikusként tenni akart és tett az Érmellékért (és nem csak az Érmellékért), április 20-án az RMDSZ részéről átvehette a Kezdet és hűség díját, mellyel nemcsak az eddigi tevékenységét ismerték el, de azt is, hogy mindvégig a magyarság színeiben tevékenykedett, felvállalva azt minden előnyével és hátrányával együtt. Az átalakulást követően benne volt a megalakuló RMDSZ-ben helyi tanácsosként, esperesként látja annak a fontosságát, hogy mennyire igyekeznünk kell településeinket fejleszteni. Később, 2004-ben lehetőség adódik megyei tanácsosként tenni e mikrorégióért, elvállalja a feladatot.

Ő nem a mindennap kiálló és szónokoló pártember, akinek már-már terhes az állandó jelenléte, hanem inkább csendben a háttérben marad és tesz a magyar kultúráért, ennek műveléséért, fennmaradásáért és gyarapodásáért. Közben templomot újít fel, parókiát tesz rendbe, megalapítja a székelyhídi Ifjúsági Keresztény Egyesületet (IKE). Foglalkozik a fiatalosággal, azt már természetesnek vesszük. Elég ha csak a karácsony esti kántálásokról, a Volt egyszer egy Érmellék elnevezésű alkotótáborról, a majálisokról, az akkor megalakuló kórusról teszünk említést. Támadni lehet őt is, mint minden közszereplőt, de tegye mindezt az, aki legalább ugyanennyit letett, le tud tenni közösségünk asztalára.

Nyugdíjasként még mindig aktív életet él, művészként egyre több ideje van bemutatni az esetre kívánczókat, miközben aktív tesz az érmelléki táj, az érmelléki értékek bemutatásáért. Tematikus kirándulások szervez határon túliak számára, hagyományörző rendezvényeken van jelen, bár mindezt lassan a mi számunkra is meg kellene tenni, hogy ne feledjük értékeinket, a még meglévőket.

Mindennapjait feleségével osztja meg, aki vele együtt vonult vissza Székelyhid zajától és forgatagától. Nagyszülőként szeretettel szól a családról, mely sokszor látta kárát és érezte hiányát egy-egy fontosabb közügy kapcsán, ellenben büszkén mutatja unokái képeit, amelyek a házba belépéskor fogadja a látogatókat. És látogatói vannak! Jönnek az ismerősök, a jó barátok, akik szívesen vonulnak vissza Tibi bácsihoz, az Érmellék egy megörzött titkos zugához, ott, ahol a virágzó fák alól kibukkanó látogatót hagyományos ízek és illatok is fogadják.

Béres Imre

Nyerjen könyvet!

Szerkesztőségünk értékes könyvnyereményeket sorsol ki a mellékelt keresztrejtvény megfejtői között.

FIGYELEM! Egy megfejtő csak egy szelvényvel játszhat!

A REJTVÉNY MEGFEJTÉSE:

Név: _____
Telefonszám: _____
Postacím: _____

Kérjük a kivágott szelvényt dobja be az *ÉR hangja* dobozba május 23-ig, melyek a következő helyeken lehet megtalálni:
SZÉKELYHÍD – Petőfi Sándor Elméleti Líceum könyvtára,
Székelyhídi Városi Könyvtár, Magyar papírbolt,
Sidy pud (a körforgalom mellett), ÉRKÖBÖLKÚT – ABC,
ÉROLASZI – ABC, HEGYKÖZSZEINTMIKLÓS – ABC.

A rejtvény főszereplőiben József Attila egyik költeményének két sora található.

VÍZSZINTES: 1. Az első verssor 11. Horgászcellék 12. Nem új 13. A föld irányába 14. Ki nem állhat (valakit) 15. Előtag (egymilliárdod rész) 16. Papírra jeleket vess 17. Pénzzel tartozik nekem 19. Meglepetést kifejező indulatszó 21. A szélein szed! 22. Észak-amerikai indián törzs tagjai 24. Szó végén álló toldalék-e? 25. A végén húzom! 27. Tértfogat 28. Megkavart tea! 30. Román csont 31. Esővíz-csatorna 33. Küzdőtér 35. A gallium vegyjele 36. Ifjúsági Keresztény Egyesület (röv.) 37. Részben gyenge! 39. Egy más után többször (2 szó) 43. Kis patak

FÜGGŐLEGES: 1. Ász 2. A bikaviadal szereplője 3. Rajongva hódol valaki előtt 4. Nem szabad 5. Lyukas sál! 6. Gyors ..., sebesen halad 7. Óreg 8. Ritka férfinév 9. Római 501 10. Étel fogaival harapdál 15. Fekete (franciál) 16. Kissé viharos! 18. ... Mária, Jézus édesanyja 20. Értékes nemesféméből készült érmé 21. A második verssor 23. ... a nő! – detektívregények motívuma lehet 26. Román és magyar közigazgatási egység 29. Tévedni kezd! 32. Északi és déli is van ebből a Földön 33. ...hányszor, megszámlálhatatlanul 34. Latin kettős betű 32. Imádság eleje! 38. Szemeit használja 40. Gané egy-neműi 41. Űrmanó 42. Páratlan róka! 44. Cégféle (röv.)

1	2	3	4	5	Z	6	7	8	9	B	10	R
11						12					13	
14					15					16		
	17				18			19	20			
21			22				23		24			
25		26		27			28	29			30	
31			32			33				34		Z
M		35			36			37			38	
39	40			41				42			43	44
D										A		

ÉR hangja

Székelyhíd és környéke havilapja. Kiadja és ingyenesen terjeszti az ÉR hangja Egyesület. Nyomás: Eden Productions, Nagyvárad.
Felelős kiadó: Béres Csaba * Felelős szerkesztő: Aszalós Tímea

* Lapterv és tördelés: E. * Munkatársak: Bede Mária, Béres Angéla, Béres Imre, Béres Jutka-Renáta, Bíró Orsolya, Csorba Kinga, Fazekas Evelin, Hevesi Zoltán, Mészáros Klaudia, Szabó Csongor, Székely Annabella

Szerkesztőség elérhetősége: 417435 Säcueni str. Kazinczy Ferenc nr. 5/B.,
e-mail: erhangja1@gmail.com, honlap: www.erhangja.ro

A kiadvány megjelenését támogatta:

Székelyhíd
Város
Polgármesteri
Hivatala